A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (második tanács)

2005. október 20. *

A C-6/04. sz. ügyben,

az EK 226. cikk alapján kötelezettségszegés megállapítása iránt a Bírósághoz 2004. január 9-én

az **Európai Közösségek Bizottsága** (képviselik: M. van Beek és L. Flynn, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

felperesnek

Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága (képviseli: C. Jackson, meghatalmazotti minőségben, segítője: K. Smith barrister)

alperes ellen

* Az eljárás nyelve: angol.

benyújtott keresete tárgyában,

A BÍRÓSÁG (második tanács),

tagjai: C. W. A. Timmermans tanácselnök, R. Schintgen, R. Silva de Lapuerta, G. Arestis és J. Klučka (előadó) bírák,

főtanácsnok: J. Kokott,
hivatalvezető: H. von Holstein hivatalvezető-helyettes,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2005. május 26-i tárgyalásra,

a főtanácsnok indítványának a 2005. június 9-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Keresetével az Európai Közösségek Bizottsága annak megállapítását kéri a Bíróságtól, hogy Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága – mivel nem ültette át helyesen a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről szóló, 1992. május 21-i 92/43/EGK irányelv (HL L 206., 7. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 2. kötet, 102. o.; a továbbiakban: élőhelyekről szóló irányelv) előírásait – nem teljesítette az ezen irányelvből eredő kötelezettségeit.

Jogi háttér

A közösségi szabályozás

2 Az élőhelyekről szóló irányelv célja 2. cikke (1) bekezdésének értelmében az, hogy a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelmével hozzájáruljon a biológiai sokféleség biztosításához a Szerződésben érintett tagállamok európai területén belül.

3 Ugyanezen irányelv 3. cikkének (1) bekezdése értelmében a tagállamok különleges természetmegőrzési területeket [helyesen: természetvédelmi területeket; a továbbiakban: KTT] jelölnek ki, amelyek az érintett természetes élőhelytípusok, valamint az érintett fajok élőhelyei kedvező védettségi állapotának fenntartását vagy adott esetben helyreállítását kívánják biztosítani. Ezen területek a „Natura 2000" elnevezésű európai ökológiai hálózatát részét képezik.

4 Az irányelv 6. cikke a KTT-k védelmének biztosításához szükséges intézkedésekről szól. A közösségi jelentőségű természetes élőhelyek és fajok védettségi állapotának tagállami felügyeletéről az irányelv 11. cikke rendelkezik. A 12. és 13. cikk az állat- és növényfajok védelméhez szükséges intézkedéseket foglalja magában. A 14. cikk a vadon élő állat- és növényfajok példányainak vadonból történő befogására, illetve begyűjtésére vonatkozik. A 15. cikk megtiltja egyes nem szelektív módszerek alkalmazását a vadon élő állatfajok befogása és megölése során. A 16. cikk pedig meghatározza azon feltételeket, amelyek esetén a tagállamok meghatározott célból eltérhetnek az irányelv bizonyos rendelkezéseitől.

5 Az élőhelyekről szóló irányelv 23. cikkének (1) bekezdése értelmében a tagállamoknak hatályba kellett léptetniük azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ezen irányelvnek az értesítéstől számított két éven belül megfeleljenek, és erről haladéktalanul tájékoztatniuk kellett a Bizottságot. Az irányelvről 1992. június 10-én értesítették a tagállamokat.

A nemzeti szabályozás

6 Az élőhelyekről szóló irányelvet az Egyesült Királyság részéről átültetető vonatkozó intézkedések az alábbiak:

— a természetes élőhelyek védelméről szóló, 1994. évi rendelet (Conservation [Natural Habitats, &c.] Regulations 1994; a továbbiakban: 1994. évi rendelet), amely Angliában, Wales-ben és Skóciában alkalmazandó,

— az észak-írországi természetes élőhelyek védelméről szóló, 1995. évi rendelet (Conservation [Natural Habitats &c.] Regulations [Northern Ireland] 1995; a továbbiakban: 1995. évi rendelet), amely Észak-Írországban alkalmazandó.

— a természet védelméről szóló, 1995. évi rendelettel (Nature Protection Ordinance [Amendment] Regulations 1995) módosított, a természet védelméről szóló, 1991. évi rendelet (Nature Protection Ordinance 1991; a továbbiakban: az 1991. évi rendelet), amely Gibraltár területén alkalmazandó.

— A fókák védelméről szóló, 1970. évi törvény (Conservation of Seals Act 1970; a továbbiakban: fókákról szóló törvény).

7 Az 1994. évi rendelet 3. cikkének (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a Secretary of State, a Minister of Agriculture, Fisheries and Food és a természetvédelmi szervek gyakorolják a természetvédelmi szabályozás által az élőhelyekről szóló irányelv előírásai betartásának biztosítása érdekében rájuk rótt feladatokat.

8 Ugyanezen rendelet 3. cikkének (4) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a fenti pontban érintett rendelkezés sérelme nélkül valamennyi illetékes hatóság szem előtt tartja feladatának gyakorlása során az élőhelyekről szóló irányelv előírásait, amennyiben az említett feladatok gyakorlása ezeket érintheti.

A pert megelőző eljárás

9 2000. november 6-án a Bizottság felszólító levelet küldött az Egyesült Királyságnak, amelyben arra hivatkozott, hogy az élőhelyekről szóló rendelet egyes rendelkezései nem kerültek helyesen átültetésre ezen tagállam belső jogába.

10 A brit hatóságok ezen felszólító levélre 2001. február 27-én kelt levelükben válaszoltak. Elsimerték, hogy két ponton, a tengeri olaj- és gázipari tevékenységre, valamint az élőhelyekről szóló irányelv alkalmazási körének a felségvizeken túlra történő kiterjesztésére vonatkozóan a felszólítás megalapozott volt, de a felhozott kifogások többségét vitatták.

11 A Bizottság, mivel az Egyesült Királyság által nyújtott magyarázatokat nem találta kielégítőnek, 2001. július 18-án indokolással ellátott véleményt bocsátott ki, amelyben megismételte kifogásait, és felszólította e tagállamot a fenti vélemény értelmében szükséges intézkedések megtételére az értesítéstől számított két hónapos határidőn belül.

12 Ezen indokolással ellátott véleményre adott válaszul az Egyesült Királyság 2001. november 27-én kelt levelében (a továbbiakban: 2001. november 27-i levél) tudatta a Bizottsággal, hogy szándékában áll módosítani jogszabályait a nagyobb jogbiztonság megteremtése és az indokolással ellátott véleményben szereplő számos kérdés egyértelművé tétele érdekében, fenntartja ugyanakkor, hogy általában a hatályos intézkedések figyelembe veszik az élőhelyekről szóló irányelv rendelkezéseit.

13 Végezetül, 2003. december 2-i levelükben a brit hatóságok tájékoztatták a Bizottságot a nemzeti jogszabályok - az élőhelyekről szóló irányelv kielégítőbb átültetése érdekében végrehajtott - módosításai folyamatának állásáról.

14 A Bizottság ilyen körülmények között döntött úgy, hogy előterjeszti jelen keresetet.

A keresetről

Az élőhelyekről szóló irányelv átültetésének módjáról

A felek érvei

15 A Bizottság felrója, hogy az Egyesült Királyság nem megfelelően ültette át saját jogrendjébe az élőhelyekről szóló irányelvet. Úgy véli különösen, hogy az Egyesült Királyság tévesen fogadott el egy általános rendelkezést az átültetést biztosító különös rendelkezések esetleges hiányosságainak kiküszöbölésére.

16 Az Egyesült Királyság úgy véli, hogy helyesen ültette át az élőhelyekről szóló irányelvet, amikor annak átültetése biztosításának céljából olyan rendeletet fogadott el, amely nemcsak különös előírásokat tartalmaz, de általános kötelezettségeket és igazgatási eljárásokat is. Ezeket az általános kötelezettségeket összefüggésben kell értelmezni e rendelet különös előírásaival, amelyek kiegészítik azokat, és amelyek biztosítják az említett irányelv megfelelő és hatékony végrehajtását.

17 A brit hatóságok különösen az 1994. évi rendelet 3. cikkének (2) és (4) bekezdésére hivatkoznak, amely rendelkezések Észak-Írország vonatkozásában megegyeznek az 1995. évi rendelet 3. cikke (2) és (4) bekezdésével, és Gibraltár vonatkozásában az 1991. évi rendelet 17a. cikkével. E rendelkezések előírják a minisztériumok, a természetvédelmi szervezetek, valamint valamennyi illetékes hatóság számára, hogy feladatuk gyakorlása során biztosítsák az élőhelyekről szóló rendeletben foglaltak betartását.

18 A Bizottság ugyanakkor úgy véli, hogy az Egyesült Királyság által hivatkozott általános rendelkezések nem elég pontosak ahhoz, hogy biztosítsák az irányelvben foglalt különös kötelezettségek nemzeti jogba történő átültetését.

19 Az egyéneknek jogaik és kötelezettségeik terjedelme meghatározásához minden alkalommal az élőhelyekről szóló irányelvhez kell visszanyúlniuk, ami nem elégíti ki sem a jogbiztonság követelményét, sem pedig a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata alapján szükséges egyediség, pontosság és egyértelműség feltételét.

20 A Bizottság hozzáteszi, hogy ha a Bíróságnak az Egyesült Királyság logikáját kellett volna követnie, az említett irányelvet valószínűleg teljes egészében át lehetett volna ültetni egy ilyen általános rendelkezéssel, ami ellentétes lenne az irányelvek átültetésére vonatkozó ítélkezési gyakorlatban többször hivatkozott egyediség követelményével.

A Bíróság értékelése

21 Elöljáróban emlékeztetni kell arra, hogy az EK 249. cikk harmadik bekezdése értelmében az irányelv az elérendő célokat illetően minden címzett tagállamra kötelező, azonban a forma és az eszközök megválasztását a nemzeti hatóságokra hagyja. Ugyanakkor az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében, valamely irányelv belső jogba való átültetéséhez ugyan nem feltétlenül szükséges rendelkezéseinek kifejezett vagy sajátos jogi normába történő alak- és szövegszerű átvétele, és tartalmától függően elegendő lehet egy általános jogi keret, ennek feltétele azonban az, hogy kellően egyértelmű és pontos módon, ténylegesen biztosítsa az irányelv teljes érvényesülését (lásd többek között a 363/85. sz., Bizottság kontra Olaszország ügyben 1987. április 9-i ítélet [EBHT 1987., 1733. o.] 7. pontját, a C-361/88. sz., Bizottság kontra Németország ügyben 1991. május 30-án hozott ítélet [EBHT 1991., I-2567. o.] 15. pontját és a C-58/02. sz., Bizottság kontra Spanyolország ügyben 2004. január 7-én hozott ítélet [EBHT 2004., I-621. o.] 26. pontját).

22 E tekintetben a tagállamot terhelő átültetési kötelezettség terjedelmének megállapításához minden egyes esetben meg kell határozni az irányelv azon rendelkezésének természetét, amelyre a kötelezettségszegés megállapítása iránti kereset vonatkozik (lásd a Bíróság C-233/00. sz., Bizottság kontra Franciaország ügyben 2003. június 26-án hozott ítéletének [EBHT 2003., I-6625. o.] 77. pontját).

23 Ugyanakkor nem adható hely az Egyesült Királyság azon érvének, mely szerint az élőhelyekről szóló irányelv végrehajtásának legmegfelelőbb módja az, hogy különös hatáskört ruház a természetvédelmi szervezetekre, és általános kötelezettségként írja elő számukra, hogy feladataik ellátása során biztosítsák ezen irányelv előírásainak betartását.

24 Először is emlékeztetni kell arra, hogy a nemzeti szabályok megléte csakis abban az esetben teheti feleslegessé az egyedi jogalkotási vagy szabályozási intézkedések által történő átültetést, ha ezen szabályok ténylegesen biztosítják az irányelvnek a nemzeti igazgatás részéről történő maradéktalan alkalmazását.

25 Másodsorban meg kell állapítani, hogy az említett irányelv negyedik és tizenegyedik preambulumbekezdéséből következik, hogy a veszélyeztetett természetes élőhelyek és fajok a Közösség természeti örökségét képezik, és veszélyeztetettségük gyakran országhatárokon átívelő problémát jelent, ennélfogva a védelmüket előmozdító intézkedések elfogadása valamennyi tagállam közös feladata. Következésképpen, amint azt a főtanácsnok indítványának 11. pontjában megállapította, az átültetés pontossága különös jelentőséggel bír a jelen ügyhöz hasonló esetben, amikor a Közösség természeti örökségének kezelése saját területeik vonatkozásban az egyes tagállamok feladata (ennek megfelelően lásd a a vadon élő madarak védelméről szóló, 1979. április 2-i 79/409/EGK tanácsi irányelvet [HL L 103., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 1. kötet, 98. o.], valamint a 262/85. sz., Bizottság kontra Olaszország ügyben 1987. július 8-án hozott ítélet [EBHT 1987., 3073. o.] 39. pontját és a C-38/99. sz., Bizottság kontra Franciaország ügyben 2000. december 7-én hozott ítélet [EBHT 2000., I-10941. o.] 53. pontját).

26 Ebből következik, hogy az élőhelyekről szóló irányelv tekintetében – amely a környezetvédelmi jog területén összetett és technikai szabályokat állít fel – a tagállamoknak különösen ügyelniük kell arra, hogy az irányelv átültetésének biztosítását célzó jogszabályaik egyértelműek és pontosak legyenek, beleértve a tagállamok számára az irányelv 11. cikke, 12. cikkének (4) bekezdése és 14. cikkének (2) bekezdése által előírt alapvető felügyeleti és ellenőrzési kötelezettségeket is.

27 Az Egyesült Királyság által hivatkozott szabályozás vizsgálatából kiderül, hogy azt olyannyira az általánosság jellemzi, hogy nem tekinthető az élőhelyekről szóló irányelv rendelkezései jogbiztonság követelményének teljes mértékben eleget tevő pontos és egyértelmű végrehajtásának (lásd ennek megfelelően a 291/84. sz., Bizottság kontra Hollandia ügyben 1987. szeptember 17-én hozott ítélet [EBHT 1987., 3483. o.] 15. pontját), és nem hoz létre olyan határozott jogi keretet sem az érintett területen, amely teljes egészében biztosíthatná ezen irányelv alkalmazását, valamint lehetővé tehetné az általa előírt szabályok harmonizált és hatékony végrehajtását (lásd analógia útján a C-531/03. sz., Bizottság kontra Németország ügyben 2005. március 10-én hozott ítélet [az EBHT-ban nem tették közzé] 19. pontját).

28 Következésképpen az Egyesült Királyság szabályozása által előírt általános kötelezettségek nem tudják biztosítani az élőhelyekről szóló irányelvnek a Bizottság keresetével érintett rendelkezései kielégítő átültetését, ennélfogva nem alkalmasak az ezen irányelv átültetésének biztosítását célzó különös rendelkezések esetleges hiányosságainak kiküszöbölésére. Következésképpen a Bizottság által hivatkozott egyes kifogások elemzése során a továbbiakban az Egyesült Királyság ezen szabályozásban foglalt általános kötelezettségekre alapozott érveit nem kell vizsgálni.

A Bizottság által emelt kifogásokról

Az élőhelyekről szóló irányelv 6. cikke (2) bekezdésének hiányos átültetésére alapított kifogásról

29 Tekintettel az Egyesült Királyság által benyújtott pontosításokra, a Bizottság válaszában, valamint a tárgyalás folyamán elállt az élőhelyekről szóló irányelv 6. cikke (2) bekezdésének megsértésére alapított kifogástól Anglia, Wales, Skócia és Észak-Írország vonatkozásában, de továbbra is fenntartja azt Gibraltár vonatkozásában.

30 A Bizottság álláspontja szerint az Egyesült Királyság, mivel a kijelölt területeknek a megzavarásukra alkalmas tevékenységektől való védelmére szorítkozik, anélkül hogy gondoskodna a gondatlanságból vagy mulasztásból eredő károsodásuk megakadályozásáról, nem biztosította ezen irányelv 6. cikke (2) bekezdésének teljes átültetését Gibraltár vonatkozásában.

31 Az Egyesült Királyság kormánya, anélkül, hogy valójában vitatná a Bizottság érvelését, úgy véli, hogy kizárólag a nem természetes károsodásokat kell megakadályozni.

32 Arra hivatkozik továbbá, hogy az 1991. évi rendelet teljes és szigorú ellenőrzési rendszert állított fel. Ez a rendszer megfelelő módon hajtja végre az élőhelyekről szóló irányelvet, különösen az ugyanezen rendelet 17a. cikkében foglalt általános szabállyal összefüggésben értelmezve.

33 E tekintetben először is arra kell emlékeztetni, hogy az irányelv 6. cikkének (2) bekezdése kötelezi a tagállamokat a természetes élőhelytípusok és a fajok élőhelyei károsodásának és megzavarásának megakadályozására.

34 Amint azt a főtanácsnok indítványának 19. pontjában megállapítja, nyilvánvaló, hogy az élőhelyekről szóló irányelv 6. cikke (2) bekezdésének végrehajtásához szükséges lehet mind az ember által okozott külső veszélyeztetések és zavarások elhárítását célzó, mind pedig a KTT-ken belüli fajok és természetes élőhelyek védettségi állapotának károsítására alkalmas természetes folyamatok megfékezésére szánt intézkedések megtétele.

35 Másodsorban fontos annak megállapítása, hogy az indokolással ellátott véleményben megjelölt határidőn belül az élőhelyekről szóló irányelv 6. cikke (2) bekezdésének rendelkezéseit nem emelték formálisan át a Gibraltár vonatkozásában alkalmazandó szabályozásba. Hiszen úgy tűnik, Gibraltár vonatkozásában az esetleges károsodások megakadályozására alkalmazható egyetlen rendelkezés az 1991. évi rendelet 17g. cikke, amely felhatalmazza az illetékes hatóságokat, hogy a területek tulajdonosaival vagy birtokosaival megállapodásokat kössenek e területek kezelésére vonatkozóan.

36 Márpedig meg kell állapítani, hogy ezen rendelkezés az említett hatóságoknak kizárólag egy nem kötelező jellegű felhatalmazást ad, amely, ellentétben az élőhelyekről szóló irányelv 6. cikke (2) bekezdéseinek előírásaival, jellegénél fogva nem akadályozza meg a károsodásokat.

37 Ennélfogva a belső jog – mivel nem tartalmaz egyetlen kifejezett rendelkezést sem, amely kötelezné az illetékes hatóságokat a természetes élőhelyek és a fajok élőhelyei károsodásának megakadályozására – az ezen hatóságok által teljesítendő kötelezettségek vonatkozásában jogilag bizonytalan helyzetet eredményez.

38 A fentiekből következik, hogy mindenesetre az élőhelyekről szóló irányelv 6. cikke (2) bekezdésének rendelkezéseit Gibraltár vonatkozásában nem ültették át egyértelműen, pontosan és teljesen.

39 Ilyen körülmények között az irányelv 6. cikke (2) bekezdésének hiányos átültetésére alapított kifogást Gibraltár vonatkozásában megalapozottnak kell tekinteni.

Az élőhelyekről szóló irányelv 6. cikke (3) és (4) bekezdésének hiányos átültetésére alapított kifogásról

40 A Bizottság úgy véli, hogy az Egyesült Királyságban hatályos szabályozás helytelenül ülteti át e rendekezéseket három meghatározott terület, nevezetesen a vízkivételi tervek és programok, a területhasznosítási tervek, valamint Gibraltár vonatkozásában a kiadott építési engedélyek ellenőrzése területén.

– A vízkivételi tervekről és programokról

41 A Bizottság álláspontja szerint a belső jog egyetlen intézkedése sem írja elő, hogy az 1991. évi vízforrásokról szóló törvény (Water Resources Act 1991) II. fejezetének

II. része alapján kibocsátott vízkivételi engedélyek vonatkozásában be kell tartani az élőhelyekről szóló irányelv 6. cikke (3) bekezdésében foglalt kötelezettséget, mely szerint figyelembe kell venni azon jelentős hatásokat, melyeket a KTT részét képező természeti területre a vízkivétel gyakorolhat. Ilyen rendelkezések nem léteznek Észak-Írország és Gibraltár vonatkozásában sem. Tehát a vízkivételt, amely jelentős hatást gyakorolhat a KTT-kre, nem teljes mértékben és nem megfelelően szabályozzák az Egyesült Királyság hatályos átültető intézkedései.

42 A Bizottság hozzáteszi, hogy 2001. november 27-i levelében az Egyesült Királyság jelezte, hogy a vízkivételi tevékenységre vonatkozó szabályozás egyértelműbbé tétele érdekében az 1994. évi rendelet vonatkozó rendelkezéseit módosítani fogják.

43 Az Egyesült Királyság viszont arra hivatkozik, hogy az általános rendelkezésekkel együtt egy olyan rendszert is létrehozott, amely lehetővé teszi minden egyes területre vonatkozóan a potenciálisan káros tevékenységek előzetes meghatározását.

44 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az irányelv 6. cikke (3) bekezdésének értelmében az adott természeti terület védelmével kapcsolatos célkitűzéseket figyelembe véve megfelelő vizsgálatot kell végezni minden olyan terv vagy program hatásait illetően, amely nem kapcsolódik közvetlenül, illetve nem nélkülözhetetlen a természeti terület kezeléséhez, de akár önmagában, akár pedig más terv vagy program részeként valószínűleg jelentős hatással lesz arra.

45 Márpedig jelen ügyben nem vitatott, hogy az indokolással ellátott véleményben megjelölt határidőn belül egyetlen jogi rendelkezés sem írta elő kifejezetten, hogy a vízkivételi tervek és programok tekintetében ilyen vizsgálatot kell végezni.

46 Egyébiránt meg kell állapítani, hogy az Egyesült Királyság szabályozása által létrehozott rendszer, mivel lényegében azt írja elő, hogy valamennyi, az élőhelyekről szóló irányelv 6. cikke (3) bekezdésének alkalmazási körébe eső vízkivételi terv és program már előzetesen az érintett terület károsítására alkalmasnak tekintendő, úgy tűnik, nem képes biztosítani ezen rendelkezés követelményeinek betartását.

47 Hiszen, amint azt a főtanácsnok indítványának 33. pontjában megállapította, ha a potenciális veszélyek ilyen előzetes vizsgálata a terület vonatkozásában konkrét tényekre támaszkodhat is, más a helyzet a programok esetében, ellentétben az élőhelyekről szóló irányelv 6. cikkének (3) bekezdésében előírtakkal, amelynek értelmében megfelelő vizsgálatot kell végezni a program kérdéses területre gyakorolt hatásait illetően. Következésképpen az, hogy valamennyi érintett terület vonatkozásában kizárólag a potenciálisan károsító tevékenységek kerülnek meghatározásra, azt a veszélyt vonja maga után, hogy egyes tevékenységek, melyek e terület veszélyeztetéséhez vezethetnek, különleges jellegzetességeiek miatt nem fognak a szabályozás hatálya alá tartozni.

48 Az Egyesült Királyság azon érvének sem adható hely, mely szerint a vízvédelmi politika területén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról szóló, 2000. október 23-i 2000/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 327., 1. o. ; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 5. kötet, 275. o.) átültetésével összefüggésben a vízi környezetről és szolgáltatásokról szóló 2003. évi törvény (Water Environment and Water Services Act 2003) Skócia vonatkozásában létrehozta a vízkivétel új és teljes rendszerét, amely bevezette az élőhelyekről szóló irányelv 6. cikke (2) és (3) bekezdésének megfelelő ellenőrzéseket.

49 Az állandó ítélkezési gyakorlatból következik, hogy a tagállami kötelezettségszegés fennállását az indokolással ellátott véleményben megállapított határidő leteltének időpontjában, a tagállamban fennálló helyzet alapján kell vizsgálni, és az ezt követő változásokat a Bíróság nem veheti figyelembe (lásd többek között a C-103/00. sz., Bizottság kontra Görögország ügyben 2002. január 30-án hozott ítélet [EBHT 2002., I-1147. o.] 23. pontját és a C-323/01. sz., Bizottság kontra Olaszország ügyben 2002. május 30-án hozott ítélet [EBHT 2002., I-4711. o.] 8. pontját).

50 A fentiekre tekintettel meg kell állapítani, hogy az Egyesült Királyság helytelenül ültette át az élőhelyekről szóló irányelv 6. cikkének (3) és (4) bekezdését a vízkivételi tervek és programok vonatkozásában.

– A területhasznosítási tervekről

51 A Bizottság úgy véli, hogy az Egyesült Királyság hatályos szabályozása nem írja elő egyértelműen azt a kötelezettséget, hogy a területhasznosítási terveket a KTT-kre gyakorolt hatásaikra vonatkozó megfelelő vizsgálatoknak vessék alá az élőhelyekről szóló irányelv 6. cikke (3) és (4) bekezdésének megfelelően.

52 A Bizottság álláspontja szerint a területhasznosítási tervek ugyan önmagukban nem tekinthetőek a fejlesztési programok engedélyezésének, és ezen utóbbiakat a szokásos eljárás szerint engedélyeztetni kell, ugyanakkor azok jelentős hatást gyakorolnak az ilyen tárgyú határozatokra. A Bizottság úgy véli tehát, hogy az ilyen terveket ugyancsak az érintett területre gyakorolt hatásaikra vonatkozó megfelelő vizsgálatnak kell alávetni.

53 Az Egyesült Királyság elismeri, hogy a területhasznosítási terveket az élőhelyekről szóló irányelv 6. cikkének (3) értelmében terveknek és programoknak lehet tekinteni, de vitatja, hogy ezek jelentős hatással lehetnének az irányelv értelmében védett területekre. Úgy véli, hogy az említett tervek önmagukban nem teszik lehetővé valamely meghatározott program megvalósítását, következésképpen csakis valamely további engedély kibocsátása vezethetne ezen területek veszélyeztetéséhez. A tagállam álláspontja szerint csak ezt az engedélyt kell a tervekre és programokra vonatkozó eljárásnak alávetni.

54 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság egy ítéletében már kimondta, hogy az élőhelyekről szóló irányelv 6. cikkének (3) bekezdése valamely terv vagy program hatásainak megfelelő vizsgálatát arra az esetre írja elő, ha fennáll a valószínűsége vagy veszélye annak, hogy az az érintett területre jelentős hatással lesz. Tekintettel különösen az elővigyázatosság elvére, ilyen veszély akkor áll fenn, ha objektív tényezők alapján nem zárható ki, hogy az adott terv vagy program jelentős mértékben hat az érintett területre (lásd e tekintetben a C-127/02. sz., Waddenvereniging és Vogelbeschermingsvereniging ügyben 2004. szeptember 7-én hozott ítélet [EBHT 2004., I-7405. o.] 43. és 44. pontját).

55 Ugyanakkor, amint azt a Bizottság helyesen jegyzi meg, a területrendezésről szóló 1990. évi törvény (Town and Country Planning Act 1990) 54a. cikke, amely úgy rendelkezik, hogy az építési engedély iránti kérelmeket a vonatkozó területhasznosítási terveket figyelembe véve kell elbírálni, szükségszerűen ahhoz vezet, hogy ezen tervek jelentős hatást gyakorolnak a tárgyban hozott határozatokra, és következésképpen az érintett területekre.

56 A fentiekből az következik tehát, hogy mivel a területhasznosítási tervek tekintetében nem kötelező a KTT-kre gyakorolt hatásaikra vonatkozó megfelelő vizsgálatot lefolytatni, az élőhelyekről szóló irányelv 6. cikkének (3) és (4) bekezdése nem került elég egyértelműen és pontosan átültetésre az Egyesült Királyság jogrendjébe, és ennélfogva a Bizottság által benyújtott keresetet e tekintetben megalapozottnak kell tekinteni.

– A kiadott építési engedélyek ellenőrzéséről Gibraltárban

57 A Bizottság úgy véli, hogy Gibraltár vonatkozásában az illetékes hatóságok nem tesznek eleget az élőhelyekről szóló irányelv 6. cikke (3) bekezdésében foglalt előírásoknak, mivel nem kötelességük ellenőrizni, hogy a kiadott építési engedélyek hatással vannak-e az irányelv értelmében védett területekre.

58 Amint arra a főtanácsnok indítványának 55. pontjában helyesen emlékeztet, e tekintetben meg kell állapítani, hogy ha igaz is, hogy ilyen utólagos ellenőrzési kötelezettség alapulhat az élőhelyekről szóló irányelv 6. cikke (2) bekezdésén, az irányelv ugyanezen cikkének (3) bekezdése ugyanakkor nem tartalmaz egyetlen, a tagállamokat ezen ellenőrzés elvégzésére kötelező rendelkezést sem.

59 Épp ellenkezőleg, ezen rendelkezés szövegezéséből következik, hogy az előírt eljárást azelőtt kell végrehajtani, hogy a tagállamok beleegyezésüket adnák az olyan tervek vagy programok megvalósításához, amelyek az érintett területre hatást gyakorolhatnak.

60 Ebből következik, hogy a kifogások ezen, az élőhelyekről szóló irányelv 6. cikke (3) és (4) bekezdésének hiányos átültetésére alapított csoportját el kell utasítani.

Az élőhelyekről szóló irányelv 11. cikke és 14. cikke (2) bekezdése átültetésének elmulasztására alapított kifogásról

61 A Bizottság felrója, hogy az Egyesült Királyság nem ültette át belső jogába az ezen rendelkezésekben foglalt felügyeleti kötelezettségeket. A Bizottság úgy véli, hogy amíg ezen kötelezettségeket nem teszik egyértelmű módon az illetékes hatóságok feladatává, a Bizottságnak nem lesz módja megállapítani, hogy az előírt felügyelet ténylegesen biztosított-e.

62 A Bizottság kifogása alátámasztására a 2001. november 27-i levélre hivatkozik, amelyben az Egyesült Királyság pontosította egyrészt, hogy a felügyeleti kötelezettség hallgatólagos módon előírásra került az illetékes hatóságok számára, másrészt hogy módosítani készül az 1994. évi rendeletet, az 1995. évi rendeletet és az 1991. évi rendeletet, az ezen rendelet rendelkezéseinél pontosabb rendelkezések által növelve a jogbiztonságot.

63 Az Egyesült Királyság álláspontja szerint az élőhelyekről szóló irányelv 11. cikke és 14. cikkének (2) bekezdése egyszerűen azt írja elő, hogy a tagállamoknak felügyeletet kell biztosítaniuk, anélkül, hogy meghatározná a pontos követelményt akár az irányelv végrehajtásának módja, akár ezen felügyelet nemzeti szabályozás általi megvalósításának módja tekintetében. Arra hivatkozik továbbá, hogy a nemzeti jogszabályai alkalmazásával gyakorolt felügyeleti tevékenységek listája bizonyítja, hogy az Egyesült Királyság vonatkozásában az irányelv 11. cikkének és 14. cikke (2) bekezdésének megfelelően biztosított a hatékony felügyelet.

64 A Bizottság erre azt válaszolja, hogy sohasem állította, hogy az Egyesült Királyságban a fajok és természetes élőhelyek védelmének semmilyen állami felügyeletét nem valósították meg. Úgy véli ugyanakkor, hogy a felügyeleti kötelezettséget nem egyértelműen alkalmazzák ezen tagállamban, és nincs is e tagállamban ezzel egyértelműen megbízott hatóság.

65 E vonatkozásban először is emlékeztetni kell arra, amint az jelen ítélet 26. pontjában már megállapításra került, hogy a felügyeleti kötelezettség alapvető fontosságú az élőhelyekről szóló irányelv hatékony érvényesülése szempontjából, és részletes, egyértelmű és pontos átültetést igényel.

66 Ugyanakkor meg kell állapítani, hogy az indokolással ellátott véleményben megjelölt határidőn belül semmilyen belső jogi rendelkezés nem írta elő a fajok és természetes élőhelyek felügyeletét a nemzeti hatóságok számára.

67 Másodsorban az Egyesült Királyság azon érvének, mely szerint az általa gyakorolt felügyeleti tevékenységek listája bizonyítja, hogy a hatékony felügyelet biztosított, nem adható hely. Hiszen – amint azt a Bíróság korábban megállapította – az, hogy valamely gyakorlat megfelel valamely irányelv védelmi követelményeinek, még ha bizonyított is, nem indokolhatja, hogy ezen irányelv ne kerüljön átültetésre az érintett tagállam belső jogrendjébe (lásd e tekintetben a Bizottság kontra Németország ítélet [hivatkozás fent] 24. pontját).

68 Ennélfogva, mivel nem vitatható, hogy az Egyesült Királyság belső joga nem tartalmaz semmilyen, a nemzeti hatóságokra rótt kötelezettséget a fajok és természetes élőhelyek védettségi állapotának felügyeletére vonatkozóan, jogilag bizonytalan elemet tartalmaz. Következésképpen nem biztosított, hogy ezen védettségi állapot módszeres és állandó felügyelete megvalósuljon.

69 Ebből következően az irányelv 11. cikkét és 14. cikkének (2) bekezdését az Egyesült Királyság nem teljesen, egyértelműen és pontosan ültette át.

70 Következésképpen az élőhelyekről szóló irányelv 11. cikke és 14. cikke (2) bekezdése átültetésének elmulasztására alapított kifogást megalapozottnak kell tekinteni.

Az élőhelyekről szóló irányelv 12. cikke (1) bekezdése d) pontjának helytelen átültetésére alapított kifogásról

71 A Bizottság úgy véli, hogy az Egyesült Királyság helytelenül ültette át az egyes állatfajok természetes elterjedési területükön való szigorú védelmének érdekében, a párzási, költő- vagy pihenőhelyek károsításának vagy elpusztításának megtiltására vonatkozó kötelezettségét. A nemzeti jogszabály a „kárt okoz" igét („to damage") használja szemben az élőhelyekről szóló irányelv angol változatának 12. cikke (1) bekezdésének d) pontjában alkalmazott „deterioration" szóval.

72 Márpedig a Bizottság első sorban arra hivatkozik, hogy a „to damage" ige használata azt sugallhatja, hogy az illetékes hatóságok gondatlanságából vagy mulasztásából eredő károsodások hatásai nem tartoznak ide. Ugyanakkor válaszában a Bizottság visszatért ezen érvhez, és elismerte, hogy az említett rendelkezés nem írja elő, hogy

az érintett fajok párzási-, költő- vagy pihenőhelyei védve legyenek az említett hatóságok gondatlanságából vagy mulasztásából eredő károsodásokkal szemben. Ilyen körülmények között ezen pontról nem szükséges véleményt alkotni.

73 A Bizottság másodsorban úgy véli, hogy az élőhelyekről szóló irányelvet átültető intézkedések, azzal, hogy a kérdéses fajok párzási-, költő- vagy pihenőhelyére károsító vagy pusztító hatást gyakorló tevékenységek jogsértőnek nyilvánítására szorítkoznak, anélkül, hogy magát az említett helyek károsítását megtiltanák, a károsító tevékenység szándékos jellegére vonatkozó, az irányelv 12. cikke (1) bekezdésének d) pontjában nem szereplő feltételt vezetnek be.

74 Az Egyesült Királyság nem vitatja, hogy az élőhelyekről szóló irányelv 12. cikke (1) bekezdésének d) pontja előírja azon tevékenységek tiltását, amelyek károsítják vagy elpusztítják az érintett területeket. Vitatja ugyanakkor a Bizottság nemzeti szabályozásra vonatkozó értelmezését, amely szerint ezen irányelv átültetése az Egyesült Királyságban - Gibraltár kivételével - a szándékos aktusokra korlátozódik.

75 E vonatkozásban az állandó ítélkezési gyakorlatból következik, hogy az EK 226. cikk alapján benyújtott tagállami kötelezettségszegés megállapítása iránti eljárás keretében a Bizottság feladata, hogy a hivatkozott kötelezettségszegés fennállását bizonyítsa, anélkül, hogy bármiféle vélelemből indulna ki (lásd többek között a C-96/81. sz., Bizottság kontra Hollandia ügyben 1982. május 25-én hozott ítélet [EBHT 1982., I-1791. o.] 6. pontját és a C-194/01. sz., Bizottság kontra Ausztria ügyben 2004. április 29-én hozott hozott ítélet [EBHT 2004., I-4579.o.] 34. pontját).

76 Ennélfogva, mivel az Egyesült Királyság arra hivatkozik, hogy hatályos belső joga megfelel az élőhelyekről szóló irányelv 12. cikke (1) bekezdése b) pontjának, a Bizottság feladata, hogy ezen rendelkezés hiánytalan átültetése elmulasztásának bizonyítása céljából benyújtsa a Bírósághoz a kötelezettségszegés megállapításához szükséges bizonyítékokat.

77 Márpedig az ügy irataiból nem derül ki, hogy a Bizottság bizonyítékokat nyújtott volna be annak alátámasztására, hogy az említett rendelkezés átültetése a szándékos tevékenységekre korlátozódik. Épp ellenkezőleg: úgy tűnik, hogy az Egyesült Királyság belső joga által szabályozott bűncselekmény, amely a területet károsító vagy elpusztító cselekményeket rendeli büntetni, olyan anyagi jogi jogsértés, amelynek egyáltalán nem feltétele a károkozás vagy pusztítás szándékossága vagy előre megfontoltsága.

78 Ilyen körülmények között, mivel a Bizottság nem bizonyította, hogy az Egyesült Királyság Gibraltár kivételével nem teljesítette az élőhelyekről szóló irányelv 12. cikke (1) bekezdéséből eredő kötelezettségeit, a kifogások ezen csoportját el kell utasítani.

79 Gibraltár vonatkozásában elegendő azt megállapítani, hogy az Egyesült Királyság elismeri, hogy a Gibraltár vonatkozásában alkalmazandó szabályozás, mivel kizárólag az érintett fajok párzási- költő- vagy pihenőhelyei szándékos károsítását vagy elpusztítását tiltja, nem tesz eleget az irányelv 12. cikke (1) bekezdésének d) pontjában foglaltaknak. Ennélfogva a kifogás ezen részét megalapozottnak kell tekinteni.

80 Harmadsorban a Bizottság megállapítja, hogy az Egyesült Királyság szabályozása jelenlegi változatában a párzási-, költő- és pihenőhelyeket kizárólag az olyan tevékenységekkel szemben védi, amelyek közvetlen hatással vannak rájuk, anélkül, hogy az élőhelyekről szóló irányelv 12. cikke (1) bekezdésének d) pontjában foglalt előírásoknak megfelelően tekintetbe venné a közvetett veszélyeztetést.

81 Ennek az érvnek nem lehet helyt adni. Valójában a Bizottság egyetlen bizonyítékot sem nyújtott be, amely e tekintetben alátámaszthatta volna az Egyesült Királyság kötelezettségszegését.

82 A fentiekből következik, hogy az élőhelyekről szóló irányelv 12. cikke (1) bekezdése d) pontjának helytelen átültetésére alapított kifogásnak részben helyt kell adni.

Az élőhelyekről szóló irányelv 12. cikke (2) bekezdésének és 13. cikke (1) bekezdésének hiányos átültetésére alapított kifogásról

83 A Bizottság úgy véli, hogy az állat- és növényfajok tartása, szállítása, kereskedelme, illetve cseréje tilalmának átültetését célzó nemzeti intézkedések nem tartják be az ezen cikkekben előírt határidőt.

84 E tekintetben meg kell állapítani, hogy az Egyesült Királyság az írásbeli szakaszban, valamint a tárgyalás folyamán elismerte, hogy belső jogában a hatályos mentességek kiterjedtebbek az élőhelyekről szóló irányelvben foglalt eltéréseknél, következésképpen a szóban forgó rendelkezéseket ezen tagállam helytelenül ültette át.

85 Ennélfogva az irányelv 12. cikke (2) bekezdésének és 13. cikke (1) bekezdésének hiányos átültetésére alapított kifogást megalapozottnak kell tekinteni.

Az élőhelyekről szóló irányelv 12. cikke (4) bekezdésének helytelen átültetéséről

86 A Bizottság úgy véli, hogy az Egyesült Királyság által elfogadott átültető intézkedések nem tartalmaznak egyetlen olyan rendelkezést sem, amely a 12. cikk (4)

bekezdésében foglalt figyelőrendszer létrehozását írná elő egyes állatfajok véletlen befogásának és megölésének ellenőrzése céljából. Miután nem állnak rendelkezésére pontosabb információk, a Bizottságnak nem áll módjában megállapítani, hogy ez az ellenőrzés ténylegesen biztosított-e.

87 E tekintetben elegendő azt megállapítani, hogy az Egyesült Királyság egyrészt elismerte, hogy a nemzeti szabályozás nem tartalmaz egyetlen, ilyen figyelőrendszer létrehozását célzó rendelkezést sem, másrészt 2001. november 27-i levelében elismerte, hogy ezen szabályozást módosítani kell éppen ezen ellenőrzés létrehozásá céljából.

88 Mindenesetre úgy tűnik, ilyen intézkezés nem került elfogadásra az indokolással ellátott véleményben megjelölt határidőn belül.

89 Ennélfogva az élőhelyekről szóló irányelv 12. cikke (4) bekezdésének helytelen átültetésére alapított kifogást megalapozottnak kell tekinteni.

Az élőhelyekről szóló irányelv 15. cikkének helytelen átültetésére alapított kifogásról

90 A Bizottság kifogásolja, hogy az Egyesült Királyság nem teljesítette az élőhelyekről szóló irányelv 15. cikkéből eredő kötelezettségeit. Először is felrója ezen tagállamnak, hogy kizárólag az ezen irányelv VI. mellékletének a) és b) pontjában kifejezetten felsorolt módszereket tiltotta meg anélkül, hogy a nem-szelektív módszerek használatának általános tilalmát bevezette volna. Másodsorban a Bizottság úgy véli, hogy a fókákról szóló törvény 1. és 10. cikke csupán a fókák halálát okozó két módszer használatát tiltja, ugyanakkor a Secretary of State által kibocsátott engedélyekkel olyan eltéréseket vezet be, amelyek az említett irányelv által engedélyezetteket meghaladónak tűnnek.

– A valamennyi nem szelektív módszer általános tilalmának hiányáról

91 A Bizottság arra hivatkozik, hogy az Egyesült Királyság szabályozása nem tartalmazza minden olyan nem szelektív módszer tilalmát, amely az érintett vadon élő állatfajok populációinak helyi eltűnéséhez vagy komoly megzavarásához vezethet. Ennélfogva ezen nemzeti szabályozás nem teszi lehetővé a még ismeretelen befogási módok és nem szelektív megölési módok megjelenésének kizárását.

92 Az Egyesült Királyság úgy véli, hogy az irányelv 15. cikke az 1994. évi rendelet 41. cikkével, az 1995. évi rendelet 36. cikkének (2) bekezdésével és az 1991. évi rendelet 17v. cikkének (2) bekezdésével került átültetésre. Arra hivatkozik, hogy e cikkek felállítják valamennyi nem szelektív befogási és megölési módszer listáját az ezen tagállamban jelenleg összeírt védett fajok vonatkozásában, és ezt a listát az esetleg szükséges naprakésszé tétel érdekében állandóan vizsgálják.

93 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az élőhelyekről szóló irányelv 15. cikke értelmében az irányelv V. mellékletének a) pontjában felsorolt vadon élő állatfajok befogása és megölése, továbbá – a 16. cikkel összhangban – a IV. melléklet a) pontjában felsorolt fajok befogására, fogva tartására vagy megölésére vonatkozó eltérések tekintetében a tagállamok megtiltják minden olyan nem szelektív módszer használatát, amely az érintett fajok populációinak helyi eltűnéséhez vagy komoly megzavarásához vezethet.

94 E rendelkezés szövegezéséből következik, hogy általános kötelezettséget ír elő minden olyan nem szelektív módszer használatának megtiltására, amely az érintett fajok populációinak helyi eltűnéséhez vagy komoly megzavarásához vezethet.

95 Jelen ügyben nem vitatott, hogy az indokolással ellátott véleményben megjelölt határidőn belül a belső jog nem írt elő ilyen általános tilalmat.

96 Egyébiránt meg kell állapítani, amint azt a főtanácsnok is megtette indítványának 89. pontjában, hogy a tiltott módszerek listája frissítésének lehetősége kevésbé hatékony, mint az általános tilalom. Hiszen a késedelem ezen listák naprakésszé tétele során szükségszerűen a védelem hiányosságához vezet, aminek elkerülése éppen az élőhelyekről szóló irányelv 15. cikkében foglalt általános tilalom célja. Ez az értelmezés annál is inkább megalapozott, mert a belső jog nem tartalmaz semmilyen jogi kötelezettséget e listák felülvizsgálatára.

97 Ilyen körülmények között egyáltalában nem biztosított, hogy az Egyesült Királyságban tiltott minden olyan nem szelektív módszer használata, amely az érintett fajok populációinak helyi eltűnéséhez vagy komoly megzavarásához vezethet.

98 Ennélfogva meg kell állapítani, hogy ezen tagállam helytelenül ültette át az élőhelyekről szóló irányelv 15. cikkét a minden olyan, fajok befogására, fogva tartására vagy megölésére vonatkozó nem szelektív módszer használatának tilalma vonatkozásában, amely az érintett fajok populációinak helyi eltűnéséhez vagy komoly megzavarásához vezethet.

– A fókákról szóló törvényről

99 Elöljáróban pontosítani kell, hogy a Bizottság válaszában visszavonta a fókákról szóló törvényre vonatkozó kifogását, mivel az Egyesült Királyság ellenkérelmében vállalta, hogy módosító jogszabályt fogad el e vonatkozásban. Ugyanakkor viszonválaszában az Egyesült Királyság szükségesnek vélte figyelmeztetni a Bizottságot, hogy jelen ügy kimenetelét várja e módosítás végrehajtásához. A Bizottság ilyen körülmények között a tárgyaláson közölte, hogy kifogását fenn kívánja tartani, amit az Egyesült Királyság nem vitatott.

100 A Bizottság arra hivatkozik, hogy a fókákról szóló törvény, mivel a fókák megölésének csupán két módszerét tiltja, valamint az élőhelyekről szóló irányelvben foglalt eltérések körét meghaladó körülmények esetén is lehetővé teszi az engedélyek kibocsátását, sérti az ezen irányelv 15. cikkében foglaltakat.

101 Az Egyesült Királyság álláspontja szerint a fókákról szóló törvény ezen értelmezése pontatlan. Úgy véli, hogy a törvény csupán kiegészíti az 1994. évi rendelet 41. cikkét, amely az élőhelyekről szóló irányelv 15. cikkét ülteti át, kiegészítő védelmet nyújt tehát az egyes fókafajok tekintetében.

102 E tekintetben emlékeztetni kell először is arra, hogy amint az jelen ítélet 98. pontjában megállapításra került, az 1994. évi rendelet helytelenül ülteti át az élőhelyekről szóló irányelv 15. cikkét. Ennélfogva az Egyesült Királyság azon érvének, mely szerint a fókákról szóló törvény kiegészíti az 1994. évi rendelet 41. cikkét, nem adható hely.

103 Másodsorban, ha a fókákról szóló törvény kiegészítené is az 1994. évi rendeletet, ezt a törvényt úgy is lehet értelmezni, hogy kizárólag az általa kifejezetten említett módszerek tiltottak.

104 Ilyen körülmények között a fókákról szóló törvény jogbizonytalansági elemet tartalmaz a fókák megölésének Egyesült Királyságban tiltott módszerei vonatkozásában, nem képes tehát az élőhelyekről szóló irányelv 15. cikkének átültetését biztosítani.

105 A fentiekből következik, hogy az irányelv 15. cikkének helytelen átültetésére vonatkozó kifogásnak helyt kell adni.

Az élőhelyekről szóló irányelv 16. cikkének helytelen átültetésére alapított kifogásról

106 A Bizottság először is úgy véli, hogy az élőhelyekről szóló irányelv 12., 13., 14. cikkében és 15. cikke a) és b) pontjában foglalt rendelkezésektől való eltéréseket – amelyeket egyébiránt az 1995. évi rendelet 40. cikkében, az 1994. évi rendelet 35. cikkében és az 1991. évi rendelet 17u. cikkében sorol fel – bevezető nemzeti rendelkezések összessége nem tesz eleget az élőhelyekről szóló irányelv 16. cikkében foglalt két feltételnek. A Bizottság emlékeztet rá, hogy ezen utóbbi rendelkezés értelmében eltérés csak akkor engedélyezhető, amennyiben nincs más megfelelő megoldás, valamint az eltérés megengedése nem befolyásolja hátrányosan az érintett fajok populációi kedvező védettségi állapotának fenntartását az elterjedési területükön.

107 E tekintetben elegendő annak megállapítása, hogy egyrészt az Egyesült Királyság elismerte, hogy minden, az említett 16. cikk értelmében engedélyezetett eltérésnek kötelezően eleget kell tennie a két fent említett feltételnek, másrészt, noha a tagállam elismerte, hogy azokat nem vette át a nemzeti szabályozás, ezen hiányosságot orvosolandó egyetlen módosítás sem történt az indokolással ellátott véleményben megjelölt határidőn belül.

108 Ennélfogva a kifogások ezen csoportjának helyt kell adni.

109 Másodsorban a Bizottság úgy véli, hogy az 1994. évi rendelet 40. cikke (3) bekezdésének c) pontjában, valamint az 1995. évi rendelet és az 1991. évi rendelet megfelelő rendelkezéseiben felsorolt különös eltérések meghaladják az élőhelyekről szóló irányelv 16. cikkének alkalmazási körét. E vonatkozásban a Bizottság arra hivatkozik, hogy az irányelv 12., 13. és 16. cikkének átültetése céljából bevezetett tilalmak nem alkalmazhatók, mivel a szóban forgó cselekmény jogszerű tevékenység következménye.

110 Az Egyesült Királyság álláspontja szerint, mivel úgy ültette át az élőhelyekről szóló irányelv 12. és 13. cikkében foglalt követelményeket, hogy azok megszegését bűncselekménynek minősítette, szükséges, hogy kizárja bűncselekmény megállapítását abban az esetben, ha a személyek bűnös szándék nélkül cselekszenek.

111 E tekintetben meg kell állapítani, hogy az irányelv 16. cikke pontosan meghatározza azokat a feltételeket, amelyek esetén a tagállamok eltérhetnek az élőhelyekről szóló irányelv 12., 13. 14. cikkében, valamint 15. cikke a) és b) pontjában foglaltaktól, ily módon e 16. cikket megszorítóan kell értelmezni.

112 Továbbá, amint azt a főtanácsnok megállapította indítványának 113. pontjában, az élőhelyekről szóló irányelv 12., 13. és 16. cikke szabályok koherens egészét alkotja, melynek célja az érintett fajok populációinak védelme, így minden eltérés, amely nem felel meg ezen irányelvnek, sérti úgy az irányelv 12. vagy 13. cikkében foglalt tilalmakat, mint azt a szabályt, mely szerint az irányelv 16. cikkének megfelelően engedélyezhetők eltérések.

113 Meg kell állapítani, hogy a jelen ügyben kérdéses eltérés engedélyezi az olyan tevékenységeket, amelyek védett fajok megöléséhez, párzási- vagy pihenőterületeik károsításához vagy elpusztításához vezetnek, mivel ezen tevékenységeket jogszerűnek tekinti. Következésképpen az ilyen eltérés, amely a tevékenység jogszerűségén alapul, ellentétes mind az élőhelyekről szóló irányelv szellemével és rendeltetésével, mind az irányelv 16. cikkének szövegével.

114 A fentiekre tekintettel a keresetet e tekintetben megalapozottnak kell tekinteni.

Az élőhelyekről szóló irányelv Egyesült Királyság felségvizein túli alkalmazásának hiányáról

115 A Bizottság felrója az Egyesült Királyságnak, hogy az élőhelyekről szóló irányelvet a belső jogrendbe átültető rendelkezések alkalmazását kizárólag a nemzeti területre és a tagállam felségvizeire korlátozta. Úgy véli, hogy kizárólagos gazdasági övezetükön belül a tagállamoknak alkalmazkodniuk kell a közösségi joghoz azokon a szabályozási területeken, ahol szuverén jogaikat gyakorolják, ez az irányelv tehát a felségvizeken túl is alkalmazandó. A Bizottság különösen azt kifogásolja, hogy az Egyesült Királyság kizárólagos gazdasági övezetén belül nem teljesítette azon kötelezettségét, hogy különleges természetvédelmi területeket hozzon létre az irányelv 4. cikke alapján, illetve biztosítsa a fajok irányelv 12. cikkében előírt védelmét.

116 Az Egyesült Királyság, anélkül, hogy vitatná ezen kifogás megalapozottságát, egyrészt arra hivatkozik, hogy 2001-ben megfelelő szabályozást fogadott el az olajiparra vonatkozóan: a tengeri olajipari tevékenységekről szóló 2001. évi rendeletet (Offshore Petroleum Activities [Conservation of Habitats] Regulations 2001), másrészt, hogy megfelelő szabályozást készített elő, kiterjesztve az élőhelyekről szóló irányelv előírásainak alkalmazási körét a felségvizein túl található tengeri területre is.

117 E tekintetben, amint azt a főtanácsnok helyesen jegyezte meg indítványának 131. és 132. pontjában, a felek nem vitaják, hogy az Egyesült Királyság szuverén jogokat gyakorol kizárólagos gazdasági övezetében és a kontinentális talapzaton, valamint hogy az élőhelyekről szóló irányelv ennélfogva a tagállamok felségvizein túl is alkalmazandó. Ebből következik, hogy az irányelvet az említett kizárólagos gazdasági térségben végre kell hajtani.

118 Továbbá nem vitatott, hogy az a szabályozás, amelyre az Egyesült Királyság 2001. november 27-i levelében hivatkozik, és amely kiterjeszti az élőhelyekről szóló irányelv előírásainak alkalmazási körét a felségvizein túli tengeri területre is, nem került elfogadásra az indokolással ellátott véleményben megjelölt határidőn belül.

119 Következésképpen a fenti határidő lejártakor hatályos egyetlen nemzeti jogszabály a tengeri olajipari tevékenységekről szóló 2001. évi rendelet. Márpedig meg kell állapítani, hogy ez kizárólag az olajiparra vonatkozik, vagyis önmagában nem képes biztosítani az élőhelyekről szóló irányelv átültetését az Egyesült Királyság felségvizein túl.

120 Ilyen körülmények között a Bizottság keresetét e tekintetben megalapozottnak kell tekinteni.

121 A fenti észrevételek alapján meg kell állapítani, hogy az Egyesült Királyság – mivel nem fogadott el az előírt határidőn belül valamennyi, az élőhelyekről szóló irányelv előírásainak, és különösen az alábbi rendelkezéseinek teljes és pontos végrahajtásához szükséges intézkedést:

— a 6. cikk (2) bekezdése Gibraltár vonatkozásában,

— a 6. cikk (3) és (4) bekezdése a vízkivételi tervek és programok, valamint a területhasznosítási tervek vonatkozásában,

— a 11. cikk,

— a 12. cikk (1) bekezdésének d) pontja Gibraltár vonatkozásában,

— a 12. cikk (2) bekezdése,

— a 12. cikk (4) bekezdése,

— a 13. cikk (1) bekezdése,

— a 14. cikk (2) bekezdése,

— a 15. cikk,

— a 16. cikk

— az élőhelyekről szóló irányelv teljes egésze a felségvizeken túli vizek vonatkozásában,

— nem teljesítette az irányelvből eredő kötelezettségeit.

A költségekről

122 Az eljárási szabályzat 69. cikkének 2. §-a alapján a Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. Az Egyesült Királyságot, mivel az általa felhozott jogalapok többsége tekintetében pervesztes lett, a Bizottság kérelmének megfelelően kötelezni kell a költségek viselésére.

A fenti indokok alapján, a Bíróság (második tanács) a következőképpen határozott:

1) **Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága – mivel nem fogadta el az előírt határidőn belül valamennyi, a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről szóló, 1992. május 21-i 92/43/EGK irányelv (HL L 206., 7. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 2. kötet, 102. o.) előírásainak, és különösen az alábbi rendelkezéseinek teljes és pontos végrahajtásához szükséges intézkedést:**

— **a 6. cikk (2) bekezdése Gibraltár vonatkozásában,**

— **a 6. cikk (3) és (4) bekezdése a vízkivételi tervek és programok, valamint a területhasznosítási tervek vonatkozásában,**

— **a 11. cikk,**

— **a 12. cikk (1) bekezdésének d) pontja Gibraltár vonatkozásában,**

— **a 12. cikk (2) bekezdése,**

— **a 12. cikk (4) bekezdése,**

— **a 13. cikk (1) bekezdése,**

— **a 14. cikk (2) bekezdése,**

— **a 15. cikk,**

— **a 16. cikk**

— **92/43 irányelv teljes egésze a felségvizeken túli vizek vonatkozásában,**

— **nem teljesítette az irányelvből eredő kötelezettségeit.**

2) **A keresetet ezt meghaladó részében elutasítja.**

3) **Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyságát kötelezi a költségek viselésére.**

Aláírások